

PROJECTGEGEVENS

Dossiernummer: 2017-55
 Looptijd: 10/2017 tot 12/2019
 Subsidiebedrag: € 56.098

Een project van:

Stad Antwerpen

Samen met:

Stadslab2050, Samenlevingsopbouw Antwerpen Stad, Antwerp Management School, afdeling Stadsbeheer van de Stad Antwerpen

[naar de databank >](#)

De Delende Stad

De bijdrage van de deeleconomie aan de ontwikkeling van een duurzame stad

HET PROJECT IN HET KORT

Door het **inschakelen van onbenutte goederen en diensten** kan de deeleconomie een bijdrage leveren aan de duurzame stad van de toekomst. Eén boormachine kan bijvoorbeeld volstaan om 6 huishoudens te bedienen. De winst voor het milieu zit hem dus in de materialen die niet nodig zijn om die 5 andere boormachines te produceren. De deeleconomie **speelt zich voornamelijk af in de steden**, waar veel mensen en goederen samen komen.

Met het **project 'de delende stad'** onderzochten we de **bijdrage van een deeleconomie** aan de ontwikkeling van een **duurzame stad** en wat **onze rol als stad** kan zijn. Onder begeleiding van Stadslab2050, het stedelijke innovatielabo rond duurzaamheid, zetten **3 partners** elk een pilootproject op:

Samenlevingsopbouw Antwerpen Stad onderzocht het potentieel van materialen en diensten delen voor **maatschappelijk kwetsbare groepen**. Zij gingen aan de slag met het **delen van boeken** aan de schoolpoort. Kan de deeleconomie op die manier bijdragen aan **nieuwe vormen van solidariteit**?

Antwerp Management School toonde aan dat ook **bedrijven en organisaties** stappen zetten naar een stedelijke deeleconomie. Hun gloednieuwe campus en gedeelde fietsenparking op het Mechelse Plein vormden de aanleiding om samen met de buurt op zoek te gaan naar gedeelde winst.

En wat als de **stedelijke organisatie zelf** aan het delen gaat? Met een **centralisatie van diensten** op de planning, onderzocht de **afdeling Stadsbeheer van de stad Antwerpen** hoe delen past binnen haar werking.

Deelmarkt in actie

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

1

Het experiment rond boeken delen aan de schoolpoort was **succesvol**. De acties in de wijk Kronenburg worden voortgezet en er ontstonden 5 **'straatbibs'**. Samenlevingsopbouw gaat ook op zoek naar partners voor **uitbreiding** in andere sectoren.

2

Niet alle **deelacties** van de **Antwerp Management School** met de lokale buurt waren een succes, maar het **eindresultaat** was toch **waardevol**. We kregen veel nieuwe inzichten over **welke rol** een campus kan hebben binnen de lokale gemeenschap.

3

We vonden nog **geen concreet initiatief** om materiaal te delen **binnen de stadsorganisatie zelf**. Het thema is tegelijk heel **complex** (op vlak van logistiek, veiligheid ...) en **gevoelig**, namelijk geven we niet het signaal dat we te veel materiaal hebben? De lessen uit het onderzoek nemen we wel mee in de ontwikkeling van het nieuwe logistieke centrum.

4

Wat betreft het **delen van ruimte**, zoals ateliers of vergaderzalen, boekten we wel **voortgang**. Zo kreeg een organisatie **toegang tot een gebouw na de werkuren** en gaf de Gemeenschappelijke Preventiedienst toelating om onze **machines te laten gebruiken door derden**.

KERNCIJFERS

3

projecten door 3 partners

280

deelnemers
boekdeelmarkten

5

straatbibs opgericht

3

buurtdeelacties campus
AMS

BELANGRIJKSTE GELEERDE LESSEN

1

Het begrip 'deeleconomie' is toch nog **niet zo gekend** binnen (en buiten) de stedelijke organisatie. Er ontstaat snel discussie over welke initiatieven al dan niet voldoen aan de voorwaarden van de deeleconomie. **'De verschuiving van exclusief bezit naar gedeeld gebruik'** blijkt een eenduidige en uitnodigende definitie om mee aan de slag te gaan als overheid.

2

Succesvolle duurzame initiatieven ontstaan door het samenbrengen van de juiste partners op het juiste moment. Het is belangrijk om de **juiste verbindingen** te maken. Het lokale bestuur kan de **strategische rol van 'spin in het web'** spelen, bijvoorbeeld door te voorzien in een **up-to-date overzicht** van wat er allemaal speelt in de stad.

3

Delen is historisch gezien niets nieuw, delen met onbekenden is dat wel. Via internet kan je gemakkelijk buiten je sociale netwerk delen. Tegelijk vangt het veel risico's op gepaard met delen, door gebruikers elkaar te laten beoordelen. In een duurzame delende stad dient het lokale bestuur dat **risicomanagement** ook **vanop een hoger niveau** aan te pakken.

4

Door het relatief nieuwe karakter van de deeleconomie, zal het nodig zijn om **praktische en technologische drempels weg te werken**. Een deeleconomie bloeit immers in een **setting van vertrouwen**. We moeten als stad zelf een omgeving creëren waarin delen mogelijk en eenvoudig is.

WAT BRENGT DE TOEKOMST?

Dankzij het project kregen we veel bijkomende inzichten over de **rol van de stad** in een toekomstige duurzame deeleconomie. Het **potentieel** van de deeleconomie, met haar brede waaier aan vormen en mogelijkheden, werd **opnieuw bevestigd**.

Lokale besturen staan vaak nog **aan het begin van een brede implementatie** van deeleconomie in hun beleid. We beseffen wel dat **de verschuiving van bezit naar gebruik** al enkele jaren werd ingezet en **nog aan vaart zal winnen**.

Als vervolg op dit project onderzoekt de afdeling stadsbeheer van de stad Antwerpen de maatschappelijke impact van het toekomstige logistiek centrum, waar heel wat uitvoerende diensten zullen worden gecentraliseerd. **Deeleconomie** blijft daardoor op de agenda. Ook de nieuwe beleidsnota over gedeeld ruimtegebruik zorgt voor verankering in de werking van de stad.

De resultaten en ervaringen hebben Antwerp Management School ertoe aangezet om **toekomstige deelacties sterker in te bedden in de eigen basiswerking**. Voor de nieuwe lichte Fulltime Master studenten 2019 werd binnen hun Global Leadership Skills development track de mogelijkheid gecreëerd om om duurzame acties voor en met de buurt op te zetten.

Samenlevingsopbouw gaat op zoek naar partners om een structurele samenwerking uit te bouwen zodat deze initiatieven ook gedragen worden door andere actoren. Zo is er een gesprek om boekdelen een vast onderdeel te maken van de plaatselijke bibliotheek van Deurne.

